

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2021

Marking Scheme

Latvian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

ATBILDES

I daļa

(30 punkti)

Uzmanīgi izlasiet tekstu un atbildiet uz sešiem jautājumiem saviem vārdiem! Atbildot uz jautājumiem, izvairieties no burtiskas teksta frāžu vai teikumu pārrakstīšanas!

1. Izskaidrojiet vārdus un vārdu savienojumus!

(5 punkti)

- a) Iziēt caur uguni un ūdeni (1. rindkopa)
izturēt daudz un dažādu grūtību
- b) atpazīstamības vilnis (2. rindkopa)
būt pazīstamam/populāram kādā konkrētā laikā
- c) dienas iespaidi (4. rindkopa)
pārdzīvojumi, piedzīvota filmēšanas laikā
- d) dzīves sitieni (5. rindkopa)
pēkšņi pārdzīvojumi/skumīgi brīži/noticis kaut kas slikts
- e) zvaigžņu slimība (6. rindkopa)
populārs cilvēks kļūst iedomīgs, grib, lai visa uzmanība tiktu veltīta tikai viņam

2. Kāpēc režisors izvēlējās Oto Brantevicu galvenajai lomai filmā “Dvēseļu putenis”?

Režisors nemeklēja lomai jau gatavu karavīru un varoni, bet zēnu, kas ir naivs, bikls un nepieredzējis kā Aleksandra Grīna aprakstītais varonis – krietnu lauku puisi, kuram nāksies iet karā un pieaugt. Oto, būdams strādīgs puisis no laukiem, atbilda šīm tēlam. Oto arī atzīst, ka nesapņo kļūt par aktieri, bet robežsargu. Tas režisoram bijis pirmais intereses signāls, kuru uzrunāja arī Oto dziļā interese par vēsturi, viņa patiesais patriotisms un fakts, ka romānu “Dvēseļu putenis” no laba prāta izlasījis, pirms uzzinājis par filmas provēm. Oto bijis dabisks un patiess kameru priekšā.

3. Pamatojiet, kāpēc var apgalvot, ka filmēšanas laikā Oto no zēna kļuvis par vīrieti!

Oto bija tikai piecpadsmit gadu, kad viņu apstiprināja lomai, tagad viņš ir 12.klases skolēns 18 gadus vecs. Filmēšana ilga četrus gadus, no zēna pieaugot par jaunu vīrieti. Oto 15 gadu vecumā, apstiprināts galvenajai lomai, bija neparasti gara auguma, taču tagad viņš ir vēl garāks. No kautrīga zēna, kas sarkst kameru priekšā, viņš ir izaudzis par pārliecinātu vīrieti, kurš noteikti ietu karot par Latviju, ietu cauri ellei, debesīm, ugunij un ūdenim, lai tikai viņa ģimene būtu drošībā.

Oto pirmizrādi gaida bez lielas sirds drebēšanas, tas nozīmē, ka viņš ir pārliecināts par sava darba rezultātu, viņam nav jākaunas par paveikto.

Agrāk pieredzes trūkuma dēļ noticejis pirmajai ziņai, kas izlasīta internetā, un to tālāk izplatījis sociālajos tīklos kā savu viedokli. Tagad par to jūtas neērti, jo sapratis, ka jāizlasa vismaz 20 dažādi ziņu avoti vairākās valodās, lai kaut aptuveni saprastu "spēles laukumu".

Oto ir kompetents sarunas partneris.

4. Režisors apgalvo, ka "galveno lomu tēlotāji "no tautas" ir liels risks". Kas bija šie riski un vai tie īstenojās?

Dzintars Dreiberģs uzsver, ka galveno lomu tēlotāji "no tautas" ir liels risks, jo pēc pirmā filmēšanās pusgada parasti jaunieši tēlo zvaigznes, izliekas, ka visu zina un prot, un tad nav iespējams režisoram normāli strādāt, ir krīze.

Režisors bija apmierināts ar izvēli, jo Oto zvaigžņu slimība nepiemita, viņš bija vienkāršs, sirsnīgs un kautrīgs puisis no laukiem, kas dzīvē nemāk tēlot un melot, arī pēc filmēšanās negrib lieku uzmanību un gatavs smagi strādāt. Filmēšanas laikā strādāja apzinīgi, ne par ko nežēlojās.

5. Kā "agro rītu rūdījums un darbs lauku saimniecībā" palīdzēja Oto filmēšanas laikā?

Agro rītu rūdījums ļoti palīdzējis filmēšanā, jo viņam nereti jau četros no rīta bija jāierodas uz grimēšanas, jāfilmējas. Oto ikdienā bija pieradis smagi strādāt dažādos, pat bargos laika apstākļos (auksts, līst vai ir sniegputenis), ievērot stingru dienas režīmu (no rītiem ļoti agri ceļas), darīt to, kas nepieciešams tagad un tūlīt.

6. Pamatojiet, kāpēc Oto apgalvo, ka "filmēšana nav izklaide, tā nav arī jautra ballīte ar slaveniem cilvēkiem, bet ļoti smags, svarīgs darbs"!

Filmēšanā prasa lielu izturību, intensīvu darbu. Visā darba periodā jauniešiem bijusi tikai pusotra brīva diena.

Filmēšanas apstākļi un darba uzdevumi bijuši smagi gan aktieriem, gan brīvprātīgajiem masu skatu dalībniekiem, brīžam uz fiziskās izturības robežas. Bieži vien pat aktieri strādāja līdz pagurumam, ka "knapi turas kājās. Un vakarā, aizmieg bezmaz turpat pie galda ar seju šķīvī".

Aktieriem "pēc dažām kaujas ainām naktīs rādījušies murgi, mocījies bezmiegs no aizvadītās dienas iespaidiem".

II daļa

(40 punkti)

Uzrakstiet pārspriedumu par vienu no tēmām! (ne mazāk kā 300 vārdu)

1. "Es neesmu pasaules pilsonis, esmu savas zemes patriots."

Ikvienam šobrīd ir iespējams dzīvot jebkurā vietā neatkarīgi no tā, kur esi piedzimis. Dažādu apsvērumu dēļ bieži vien nākas pamest savu dzimto valsti, zemi. Lai kur mēs atrastos, tomēr vienmēr domājam par savām mājām, dzimto pusi. Lai cik labi mēs iejustos jaunajā mītnes zemē, tik un tā tu esi ciemiņš. Būdami arī prom no etniskās dzimtenes, mēs sekojam līdz notikumiem Latvijā, fanojam par Latvijas sportistiem, mūziķiem.

2. "Fakti ir fakti, tos nedrīkst izdomāt tikai tāpēc, ka jums tie nepatīk." (Grēta Tūnberga)

Politikā patīk pakārtot faktus savām vajadzībām, interesēm, tāpēc viņi tos bieži pārveido, pielāgo, interpretē. Arī ikdienā cilvēki mēdz sagrozīt patiesību sev par labu. (Skolēnu atbildēs jābūt konkrētiem piemēriem.)

